Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXIX. ЧИСЛО 179. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 3-го СЕРПНЯ 1921. VOL. XXIX. No. 179. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, AUGUST 3, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

НОВА СТРІЛЯНИНА В СТРАЙКОВІМ ОКРУЗІ МІНГО.

БУВШИЙ НАЧАЛЬНИК ПОЛІЦІЇ ПОГИБ ВІД СТРІЛУ ШПІОНА.

ВЕЛЧ, Вест Верджінія, 1. серпня. — Нині прийшло тут до нової стрілянини на тлі довгого страйку в копалнях вугля. Підчас стрілянини погиб відомий в цілім стейті та поза його границями Сид Гетфілд, свого часу начальник поліції в місті Матеван, Вест Верджінія, відома особистість з боротьби межи страйкарами та нанятими компанією детективами. З ним погиб його приятель Ед. Чеймберс. Убийником являється С. І. Лайвлі, приватний детектив.

МИНУВШІСТЬ ГЕТФІЛДА.

Імя Гетфілда набрало розголосу підчас так званої битви в Матеван, коли то наняті компанією детективи пішли викидати з компанічних домів страйкуючих робітників. Підчас того, як детективи викидали робітників, зявився Сед Гетфілд як начальник місцевої поліції, щоби арештувати детективів. Детективи противилися арештованню, і при тім прийшло до правдивої вуличної битви, підчас котрої погибло сімох детективів. Як головного виновника арештовано начальника поліції, котрий мав на цілу околицю бути відомий з того, що скоро витягає револьвер і цільно стріляє. Отже його і ще 16 других поставлено на суд, який відбувся в маю, тревав кілька тижнів, і скінчився увільненнем обжалованих. Підчас розправи виступав як свідок по стороні обжаловуючої сторони Лайвлі, котрий признав, що він є приватним тайним детективом, та що він прийшов в околицю в цілях шпіонажі серед робітників, і вів своє діло з невеличкої крамниці, яку в тій цілі заложив.

Зараз по скінченю розправи Гетфілд і його товариші обжалування всіли на спеціяльний зелізничий віз і стережені війском і помічниками шерифів, поїхали до Матеван, де їм населенне урядило велику овацію. Гетфілда однак усунено з уряду начальника поліції, але його зараз вибрано констаблем, котрий то уряд він сповняв до самої смерти.

Сі події були причиною неаби якої популярности Гетфілда серед страйкуючих майнерів, по котрих стороні він виступав недавно як свідок перед сенатовим комітетом, що розсліджує страйкові заворушення в Мінго.

СМЕРТЬ ГЕТФІЛДА.

Серед яких обставин прийшло до стрілянини, в котрій погиб Гетфілд, про се ходять ріжні чутки. Оповідають, що Гетфілд ішов до суду, щоби там бути на розправі, яка мала відбутися проти нього. На сходах до судового будинку він стрінув Лайвлі і громадку детективів. Він поздоровив їх і став розмавляти. Весела з початку розмова стала за короткий час неспокійна і подражнена. По кількох мінутах залунав вистріл, потім другий і третий; счинилася стрілянина. Гетфілд мав сягнути по револьвер, але Лайвлі його перебіг і цільним стрілом поклав Гетфілда трупом на місци. З Гетфілдом впав його товариш Геймберс. Гетфілд дістав кулю в груди, а Геймберс одну в голову, а другу в груди. Убийник каже, що він стріляв у власній обороні.

ПРОВІДНИКИ РОБІТНИКІВ ПРЕДВИДЖУВАЛИ НАПАД НА ГЕТФІЛДА.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 1. серпня. — Зі слів ґубернатора стейту Морґана, виходить, що урядники союза майнерських юній (Юнайтид Майн Воркерс оф Америка) від довшого уже часу старалися у ґубернатора вистаратися охорону для Гетфілда, на котрого напосілися вороги убити за всяку ціну. Однак ґубернатор відмавлявся вислати на його охорону відділ стейтової поліції, вимавляючися тим, що шериф округа, в котрім жив Сид Гетфілд, сам далекий кревняк Сида, запевнив його, що він дасть собі раду з усякими нападами на Сида Гетфілда. Який тиждень тому сей власне шериф арештував був Сида Гетфілда; Сид Гетфілд просидів два дні в арешті, поки його випущено на волю, за кавцією, що ставиться на розправу до Велч. Власне коли Сид Гетфілд ішов на розправу до суду, прийшло до стрілянини, в котрій Сид Гетфілд погиб.

С. Ф. Кіні, предсідатель 17. округа Союза Майнерів, видав заяву, в котрій вказує на стрілянину у Велч та убийство Гета С. Гетфілда як на один зі способів, якими властителі копалень хочуть зломити юнії робітників. В своїй заяві Кіні остро нападає на стейтових урядників та властителів копалень за їх неконституційне захованне.

ГУВЕР ПОЧИНАЄ РАТУНКОВУ АКЦІЮ ДЛЯ ГОЛОДУЮЧОЇ СОВЄТСЬКОЇ РОСІЇ.

ВАШІНГТОН, 1. серпня. — Герберт Гувер, голова Американської Запомогової Адміністрації, одержавши відповідь від Максима Горкого, російського письменника, в справі принятя американських умов большевицьким урядом, вислав телеґраму до Волтера Л. Бравна, европейського директора Американської Запомогової Адміністрації, приказуючи йому виїхати зараз з Лондону до Риґи в цілі переговорів там з большевицьким урядом в справі ведення помочи для голодуючого населення совєтської Росії.

В телеґрамі до Бравна, Гувер ще раз пригадує, що ратункова акція має початися аж тоді, як усі американські арештанти будуть увільнені і свобідні в Ризі.

УБИЙНИК ЖІНКИ ЗАГОЛОДАВ СЕБЕ НА СМЕРТЬ.

Андрій Брикайло, який замордував свою жінку в Шікаґо, помер наслідком добровільної голодівки.

Сейчас по арештованню він заявив, що ніколи не буде повішений, тому, що добровільною голодівкою, получиться зі жінкою. І держав слово. Через 66 днів нічого не їв, з винятком дуже малої скількости молока і кусника помаранчі. Зпочатку дозорці вязниці не дуже клопоталися тим, що Брикайло не їв, бо се дуже часто трафляється, що арештанти в початках вязниці відказуються приймати поживу, а відтак резиґнують зі своєї постанови. Коли однак по довгих днях голодівки не дався намовити навіть на ложку страви — відіслано його до шпиталя. Тут відживлювано його штучно, але Брикайло так дуже підіпав на силах, що вже його не мож було виратувати. Через кільканайцят днів перед смертю терпів на вічні привиди своєї забитої жінки.

УТОПИВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ХЛОПЕЦЬ.

Дня 5. липня б. р. лучилося нещастє Петрови Бабякови, секретареви 165-го відділу У. Н. Союза в Шікаґо (Борнсайд), Ілл. Згаданого дня, о годині 7.30 рано, його синок вибіг на улицю і став з иншими десятьма хлопцями бавитися в пилку (балю). Відтак усі ті хлопці, між котрими був і 14-літний брат Івана, Стефан, пійшли без дозволу купатися. Вони повлазили до води з великою утіхою, а малий Івась сів собі над водою. Коли хлопці викупались і почали одягатися, щоби йти до дому, запримітили, що Івана на березі нема, а там, де він сидів, лежало лише його убранне. Хлопці догадалися, що Івась, ніким не замічений, вліз був також у воду. Наробили крику і один з хлопців скочив у воду та по хвилі витягнув з неї неживого хлопчину. Покликано сейчас лікаря, котрий заявив, що утоплений Івась був яких 40 мінут під водою. Небіщик Івась прожив 11 літ, а похоронили його в день його уродин, 7. липня, на св. Івана.— В. Й. П.

ЕПИСКОП ДЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ І БРАЗИЛІЇ.

Філядельфійська „Америка" доносить в числі з 29 липня, на підставі певних жерел, одержаних з Риму, що Ватикан приняв пропозицію митрополита Шептицького, що українсько-католицьким епископом на Америку має бути іменований о. Юрик, а епископом в Бразилії — василіянський монах, о. Калиш.

Сьвященик Юрик, діяльний український горожанин, по заняттю польськими війсками Галичини, попав в золочівську, а відтак в варшавську тюрму, де пересидів довший час. Польські власти його дуже переслідували а навіть фізично мучили.

Недавно відбулася перед львівським судом розправа проти о. Юрика, серед якої вийшла на верх ціла підлота польських властий і польської шовіністичної суспільности в відношенню до Українців і до всего, що українське.

ЗЇЗД УКРАЇНСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА.

11, 12 і 13 липня відбувалися у Львові наради українського народнього учительства. До Львова зїхалися представники і делеґати всіх українських орґанізацій і гуртків з цілого краю не в гостину, але на дводневні наради, щоби розглянути дотеперішну свою діяльність і намітити плян на будуче.

Війна заподіяла велику шкоду народньому учительству. Їхня організація, зразок справжнього фахового обєднання, була розбита. І ледви воєнна хуртовина стала втихати, народнє учительство знову взялося до праці, праці тяжкої з ріжними перепонами. І зараз ми свідками, що гурт народнього учительства знову обєднаний, знову поважною орґанізацією.

Завершенням обнови цеї орґанізації, це зїзд учителів Українців.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР У ВАРШАВІ.

Був час, що маяв він на королівському замку в Варшаві. Та це давно було. І його скинули. А тепер завішений він на готелі, де перебуває російсько-українська репатріяційна делеґація. І тому розгнівалися польські часописи і домагаються його усунення.

МУЧЕНИК ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ.

В маю загинув смертю мученика б. сотник Галицької Української Армії Йосип Гартович. Гартович, залишивсь на Україні, після розвалу Галицької Армії, викладав німецьку мову в українській ґімназії в м. К. Працюючи в освітній справі, Гартович мав звязки і з місцеми орґанізаціями, в міру можливого допомагаючи їм, як інтелігентна людина, належними вказівками та інформаціями в справах політично-національних. Звязок Гартовича з селянами викрито було агентами місцевої чрезвичайки, яка арештувала бідолаху і на протязі кількох день в бувальному значінню цього слова мучила його під час допитів: Гартовичу вбивали під нігті гвіздки, витягали потім їх обценьками, намагаючись, щоб він виказав своїх співучасників та товаришів. Та як не катували Гартовича, він схоронив мужність, — не добились кати од нього а ні одного слова про товаришів його по орґанізації. В кінці Гартовича було розстріляно, при чому трупа убитого чрезвичайка не дозволила ховати аж цілих два дні.

Старшина Гартович — сам родом з Бучача.

ЗАЯВА ЧЕСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА В СПРАВІ ГАЛИЧИНИ.

Співробітник „Ґазети Варшавської" мав розмову з чеським представником при варшавському уряді послом Максою, в часі якої порушив теж справу Східної Галичини і відношення до неї чехословацької републики. Ходило йому про це, що Чехія піддержує пляни Галичан. На це посол Макса відповів: „Ті, що так думають помиляються. Ми в цій справі держимося і будемо держатися невтрально, а розвязку цего питання лишаємо Польщі і Росії чи Україні та великим державам. Чеський уряд не піддержує української агітації і трактує Українців так само, як і инших збігців, яких не мало в чеській державі".

„ЗААРЕШТОВАНІ" ҐУБЕРНІЇ.

Київська, Чернігівська та Полтавська ґубренії, по виразу вані" за невиконання розверстки. Арешт заключався в тому, що населення сих ґуберній де-який час було позбавлено нафти, соли та цукру.

ДВА ШЛЕСЬКІ ОКРУГИ ДО ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ, 1. серпня. — Анґлія предложила сегодня на засіданню знатоків шлеської справи проект розграничення Горішного Шлеска в такій формі, як його опрацював Ллойд Джордж.

Після сего проекту, Польща малаб дістати лише два округи: Плес і Рибник, ціла решта Горішного Шлеску, враз з найбільшими копальнями вугля має бути приділена Німеччині.

По скінченій промові анґлійського делеґата, стануа заступник Франції і сказав: Сей проект зовсім не надається під дискусію і Франція ніколи на него не згодиться.

Франція готовиться від себе поставити новий проект розграничення Горішного Шлеска. Після французького проекту, який є майже цілком схожий з проектом, поставленим в своїм часі через польського посла Адальберта Корфантого, польсько-німецька границя на Горішнім Шлеску має бути поведена так, що при Німеччині малаб остати дуже незначна частина Шлеску, а всі найважнійші копальні малиб бути прилучені до польської держави.

Супроти засадничої ріжниці між Анґлією і Францією вже на самім вступі, питання Шлеска стануло на мертвій точці.

Тому всіх увага звернена на полковника Гервея, який є неурядовим представником Америки при Найвисшій Раді. Гадка Америки буде правдоподібно рішаюча.

ПОЛЬЩА РЕЗЕРВУЄ СОБІ ВІЛЬНУ РУКУ.

БЕРЛІН, 1. серпня. — Телеґрами з Варшави донесли, що польський премієр Вітос в промові перед соймом заявив, що теперішня ситуація на Шлеску представляється для Польщі дуже некорисно.

Вітос мав висказатися, що колиб Найвисша Рада на своїм засіданню вирішила справу Шлеска в спосіб, який протививбися постановам версальського договору і нарушувавби польські інтереси, Польща буде змушена зарезервувати собі свободу ділання в виконанню такого вирішення справи.

ТУРКИ ЗМУШУЮТЬ ГРЕКІВ ДО ВІДСТУПУ.

ЛОНДОН, 1. серпня. — З турецьких жерел доносять, що турецькій армії вдалося в околиці Сівріґассар здержати дальший наступ Греків. Стративши много полонників і воєнних матеріялів, грецька армія находиться тепер в відвороті в напрямі Ескі Шер.

Турки сподіються вкоротці нових скріплень в силі 30 тисяч людий з добровольців Циліції і Мезопотамії.

НЕЛАД В РОСІЇ.

РИҐА, 1. серпня. — Др. Семяшко, комісар для санітарних справ при совєтськім правительстві, в урядовій совєтській ґазеті, Ізвестія, потверджує незвичайні трудности, які має совєтське правительство в поборюванню пошестий, по поводу браку всяких санітарних средств і відповідного шпитального персоналю.

Товпи голодних людий — пише др. Семяшко, які вандрують з місця на місце без найменшого пляну і порядку, розносять всюди зі собою заразу і смерть.

Тисячі людий згинуло на пошестні недуги в ґуберніях: орельській, вороніжській, ростовській, саратовській і астраханській. Нові случаї холери зголошено вже з найдальших ґуберній совєтської Росії.

БОГАЦТВАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ ПОЛЯКИ ХОЧУТЬ ЗДОБУТИ ДЛЯ СЕБЕ ЗАГРАНИЧНИЙ КАПІТАЛ.

ВАРШАВА, 1. серпня. — З днем 1. вересня с. р. входить в житте новий закон в справі свобідної торговлі на полю нафтової продукції.

„Польське Інформаційне Бюро" в Ню Йорку комунікує: Нафтовий промисл в Польщі концентруєся головно в околицях Дроґобича, з спеціяльно богатою видатностю нафтових шибів в місцевостях, що лежать в сусідстві Борислава, де є також дуже богаті копальні озокериту (земного воску). Загальна продукція нафти досягає тепер около 60.000 ваґонів річно. Нові верчення розпочато в инших околицях. З 60 тисяч ваґонів нафти около 35 тисяч йде на потреби краю. Решта в числі 25 тисяч ваґонів є призначена на вивіз і польське правительство приступає тепер до експортовання продуктів дестиляції нафти, щоби в сей спосіб дати працю 12 краєвим рафінеріям, при яких є занятих богато робітників.

В послідних часах можна завважати значне оживлення на полю нових робіт досліду і верчення, на якім чужий капітал в дуже великій скількости може знайти добру льокацію і широке поле до праці.

РОСІЇ ПОТРЕБА НЕГАЙНО 50 МІЛІОНІВ ПУДІВ ЗБІЖА.

МОСКВА, 30. липня. — На Всеросійськім Зїзді аґрономів, професор саратовського університету, Рибніков, доказував, що, аби вибавити населення від голодової смерти, сейчас треба ввезти в Росію з заграниці около 50 міліонів пудів збіжа. Кромі сего на засіви треба щонайменше 40 міліонів пудів заграничного зерна.

В наслідок домашної війни, в Росії число домашної худоби зменшилося на 30 процент попередної скількости. Зовсім є брак худоби, конечної до управи поля.

ОСТОРОГА.

ДІЙШЛО ДО МОЄЇ ВІДОМОСТИ, ЩО ПОЯВИЛАСЬ МІЖ ЛЮДЬМИ В НЮ ЙОРКУ ТА ДЕЯКИХ ИНШИХ МІСЦЕВОСТЯХ ЯКАСЬ ВІДОЗВА, НОСЯЧА МІЙ ПІДПИС А ВЗИВАЮЧА УКРАЇНЦІВ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ ПІДПИСУВАТИ ПОЖИЧКУ І КУПОВАТИ БОНДИ ЗАХ. УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

ОТСИМ ПОДАЮ ДО ЗАГАЛЬНОЇ ВІДОМОСТИ, ЩО ТАКОЇ ВІДОЗВИ Я НІКОЛИ НЕ ВИДАВАВ АНІ НІКОГО ДО ВИДАВАННЯ ТАКОЇ ВІДОЗВИ НЕ УПОВАЖНЯВ.

ПОДАЮ ТАКОЖ ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, ЩО В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ОГОЛОШЕНА Є ПРАВНО ЛИШЕ ОДНА-ОДИНОКА ПОЖИЧКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЯКУ ПЕРЕВОДИТЬ ФІНАНСОВА МІСІЯ ЗЛОЖЕНА З П. П. Д-РА БЕРЕЗОВСЬКОГО І Д-РА МИШУГИ, УПОВНОВАЖНЕНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ГАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ЛИШЕ ВІДОЗВИ ПІДПИСАНІ СЕЮ МІСІЄЮ, А ПОМІЩЕНІ СИМИ ДНЯМИ В УКРАЇНСЬКИХ ҐАЗЕТАХ, Є ВАЖНІ.

Вашінґтон, 23. липня 1921 р.

ДР. ЛЬОНГИН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ,
Представник Західно-Української Републики.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЧОМУ МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРОГРАЛИ.

В життю чоловіка і в життю людий правлять не лише закони людські то значить людьми написані на папері, але також закони природи.

Право природи каже, що чоловік є її частинкою; що він, аби жити, мусить віддихати, їсти і пити; що він підлягає недугам, зимну і горячости; що він росте, старіється і вмирає; що він мусить про себе подбати на старість, бо інакше пропаде безпомічний.

Звичайно люди уважали й досі уважають на право природи, бо воно є не тільки важне таксамо як і право чоловіка, але ще є в додатку далеко сильнійше від писаного права чоловіка. Чоловік може старатись опанувати право природи, але направду опанувати він його ніколи не вспіє.

Хто шанує право природи і приміняється до нього, той може жити серед природи.

Се значить, що і право чоловіка, право, яке він собі напише в книжці, мусить більше повинуватись праву природи аніж іти проти нього.

Але іноді трафляються такі люди, котрі кажуть, що для них право природи не істнує, а лише се право, яке вони собі або і другим напишуть на куснику скоро знищимого паперу.

Зложать наперед таку декларацію і потому сеї декларації держаться.

Виповідають війну праву природи і сміються з нього, бо — як кажуть — їх право їм вистарчить.

Воно вистарчило би тоді, якби вони оголосили, що люди вже більше не вмирають і якби зараз таки дійсно люди заштапували вмиранне.

* * *

Отакими мрійниками, що вірять лише в се, що напишуть на папері і кажуть, аби право природи уступило перед тим писаннем, є російські большевики.

Вони написали собі на папери і таке оголосили, що від нині, того-а-того дня, нема в Росії ані на цілій планеті, котрій причіплено назву „земля", жадних прав природи, а тілько і едино 21 тез, які собі і другим, хто хоче і не хоче, написав Микола Ленін.

На підставі тих тез нема вільного чоловіка лише одна комуна для добра комуни. Свободу чоловіка, його вимоги і потреби, його змагання, стремління, його вільне життє і його будучність оголошено за непотрібні і неістнуючі. Оголошено декрет і цілий той „буржуазний хлам", як казав Ленін, скасовано.

Від того часу нібито Росія, Україна і другі краї, завойовані московськими большевиками, се було одна комуна, яка не знала іншого Бога понад 21 тез Леніна. Чоловік нібито зрікся свого життя яко вільного чоловіка і своеї особистої свободи, а стався одною шрубкою, рабом прикутим до комуни, правленої комісарами на підставі 21 тез і „конституції" з тих тиз виходячої.

Хочеш мешкати — комісар тебе вже десь примістить.

Хочеш їсти — комісар щось вже тобі дасть їсти.

Хочеш зодягнутись — в тім вже теж голова камісаря. Якщо він що найде, звичайно яку дранку або старорежімне лахмітте, — то дасть тобі, коли находишся і настоїшся під комісарським порогом роки цілі та насвітишся перед ним і людьми місцями на латки.

Хочеш ґазети (як ще голодному хочеться читати) — комісар тобі урядово ґазету напише і видасть, а в ній похвалить себе і других комісарів.

Хочеш кинжки — також комісар а не ти добере, що і як і де читати.

Хочеш театру — є і театр, а там росказують про комуну і про 21 тез.

Хочеш віча — пан комісар зробить.

Хочеш товариства — можеш мати комуністичне, під доглядом комісарським.

Хочеш віча або зборів — іди, а пан комісар говорити-ме і ніхто більше.

Хочеш церкви, пан комісар скаже, що його комуна вистарчить тобі за церкву.

Всі люди мають зріктися своеї особистої свободи — для примхи одного чоловіка, котрий поставив їм приманку в написаних 21 тезах.

Люди століттями цілими боролись кроваво за особисту свободу і далі борються безупинно, а тут приходить один чоловік, іменем Ленін, і каже: Киньте боортьбу за особисту свободу! Я вам дам натомісць щось ліпшого! Комуну вам дам! Ось є 21 тез, а в них є списане се щасте, що має силу заступити вашу особисту свободу!

Люди дурні і темні як ніч, як се є через царів з богато Москалями, котрі привикли усе, навіть Бога, приймати з наказу від царського престола, — приняли тези Леніна, хотяй не читали, бо не вміли читати, ані не розуміли, бо загалом нічого не розуміли, так були запоморочені царською поморокою.

Вони, ті Москалі, були аж такі дурні і темні, що навіть не знали, що приймають таку річ, якої самі не схотять і за короткий час відкинуть з омерзіннем.

* * *

Аж дійсне життє і його вимоги, аж природне право показало тим дурним і темним нещасним Москалям, що то, що вони приняли, надається до відкинення і до поборювання а не до приняття.

Отже й не лише народи розумнійші, котрі далеко більше боролись за особисту і людську свободу, як наприклад Українці, Литовці, Латиші, Естонці і народи кавказькі, обернулися з оружем в руках проти полчищ і тез Леніна, але навіть ті темні, дурні і нещасні Москалі малопомалу пійшли за ними і станули до боротьби проти Леніна та цілої ватаги його комісарів-дармоїдів, вихованих ще в славетній царській школі.

Аж коли народи бувшої Росії і самий нарід московський обернувся проти 21 тез Леніна, остаточно і самий Ленін виступив проти своїх тез, а зачав поволи примінюватись до волі народу. Згодився на великі уступки для народу; для його змагань; для його людської і горожанської свободи; для його волі бути своїм ґаздою, а не слугою комісарської комуни.

Одним словом, маса народня змусила Леніна з 1921 року виступити проти Леніна з 1917 року і зборoти його.

Нині лежить побитий Ленін з 1917 року, з 21 тезами в мертвій руці, а нібито-побідник стоїть Ленін-буржуй з 1921 року, нібито на чолі невдоволених з 21 тез і голодних мас народніх.

По правді то не Ленін є побідник, але голодні маси народні. Ленін тільки прикинувся, що він іде з ними і насилу вхопився наперед, голосячи те, що маси хотіли-б сказати, на те, аби через такий комуфляж виглядало, що він ще далі є лідером народу.

Нині Ленін вже лучиться з буржуями, котрих ще недавно вистрілював і вивішував, а перед заграничними буржуями, котрим грозив, що постинає їм голови, схиляє голову смирно-смиренно і послушно просить о хліб.

— Браття буржуї! Ми хотіли вас вигубити, алеж майте людське серце, будьте гуманні і хліба нам дайте, а то пропадем марно і безслідно!

* * *

Отсей сумний конець Леніна, його гумористичного большевизму і „російської комуни" — се наслідки того, що Ленін, його ученики і всі послушники і всі піддані, платні і безплатні а дурні однаково, легковажили собі право природи, а сказали собі, що право одного чоловіка Леніна, себто його 21 тез, є сильнійше від права природи і її одоліє як не оружем, то пустим криком і галасом.

Та се не перший і не послідний раз, що право природи дало або дасть науку чоловікови, що воно таки є і буде сильнійше від всіх його паперових прав, приписів і тез.

НА УКРАЇНІ ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ВЛАДОЮ.

НА ПОЛТАВЩИНІ.

Українська Влада?

Особа, що 3-го червня виїхала з Полтави, так змальовує сучасний стан в тій місцевости:

Головою Полтавського Ґуб-Виконкома, або, як зве його населення, „Полтавським ґубернатором" — Галичанин відомий Порайко. Як се звичайно буває з ренеґатами, він страшенно ворожий до всього українського.

Головою Ґуб-чека — Рудаков; Головою Проф. Спілок по призначенню член Виконкому — Івасенко.

На чолі народньої Освіти був довгий час Мізерницький а недавно його заступив Олексієнко.

В діловодстві вживається українська мова лише в комісаріяті Народньої Освіти, а решта діловодства ведеться на мові, яку Полтавці шуткуючи називають „інтернаціональною".

В нижчих школах навчання ведеться переважно на українській мові, а всі середні школи, за винятком одної, московські. Навчання провадиться через день. Се головним чином тому, що не вистарчає вчителів, бо всіх учителів Українців і „українофілів" заарештовано і вивезено; частину до Харкова, а частину на Кавказ. Між заарештованими відомі Щепотів і Токаревський.

Часописів виходить дві, обидві стінні: „Бюлетень Укроста" і „Вісти Полтавського Ґуб-Виконкома". Ґазети наповнені виключно успіхами закордонної торговлі, знищенням бандитизму, амнестіями над повстанськими отаманами, успіхами посівної компанії і т. и. Але населення переконалося, що все се брехня і нічому не вірить. Про Петлюру і Уряд У. Н. Р. а також про поразки в Сибіру ґазети старанно замовчують.

Година стрілка переведена на 3 години вперед. Робочий день рахується з 10-ої години (себто з 7-ої години) ранку. Рух по вулицях припиняється в 10-ій (себто в 7-ій) годині вечеру. Світло має бути потушено в 12-ій годині (себто в 9-ій) годині вечера.

Кому свобода?

В канцеляріях урядовців безліч і переважно Жидів. Праця майже зовсім не переводиться і по установах таке безладдя, що за звичайною підписю на якому незначному документі приходиться ходити тижнями.

Кождий громадянин, коли він не хлібороб, реміснник, або робітник, мусить мати посвідку, що він служить в якійнебудь установі. Инакше він зараховується до „буржуїв", не одержує пайка, продовольчих карток і при облаві відправляється на примусові роботи. Звільняються від таких посвідок лише жінки, що мають дитину до року.

Тому, всі громадяне у всякій спосіб роздобули такі посвідки, але се зовсім не зобовязує їх являтись реґулярно на службу; досить показатися на одну годину, походити, побалакати з начальством і йти до дому. Де в яких установах досить зявлятися раз на тиждень.

Утримання виплачується і робітникам і урядовцям в розмірі від 3-ох тисяч до 4-ох совітських рублів щомісячно. Крім того дається пайок; але дуже нереґулярно і завжди неповний: чого небудь не стає і найчастійще хліба. Робітники ще не одержували пайка за квітень, май і червень, а службовці починаючи з марта.

В маю на сьому ґрунті оголошено страйк друкарів.

На мітінґ зявився сам Порайко і заявив, приблизно слідуюче:

„Ми все даємо, що можемо. Хліба нема... Продуктів нема... Вам відомо, що розкладка не викопана. Селяне настроені Петлюровські, і вступають в боротьбу з карними загонами. Куди ми не посилали сі карні загони, в найліпшому випадку, поверталися без нічого. А до того ми мусимо ще посилати продукти і нашим голодаючим браттям в Росії".

В Полтаві існує лише одна українська парафія, решта церков московські.

Комісарі а народ.

Стан Полтави не зовсім безпечний. Полтавський дворець на війсковому стані.

Навкруги Полтави повстання.

13 повітів оголошено небезпечними через бандитизм. В них орудують „Махновці". Се лише загальна назва, бо фактичного звязку сих повстанських ґруп з Махном нема.

В марті повстанці тричі захоплювали Зіньків, знищували там большевицьку владу і чека. Самі повстанці влади не встановляють, а пропонують населенню самому орґанізовувати владу. Повстанці населення не ґрабують, а навпаки роздають поміж населенням відбиті від большевиків товари і продукти. Тому населення становиться до них дуже прихильно.

Навпаки населення у всьому дає опір владі: роскладка невикопана, навіть на 30%.

Карні відділи майже завжди знищуються або роспорошуються.

В кінци марта в Константиноградському повіті був знищений цілковито карний відділ з Лотишів в кількости 72 чоловіка. Він не повернувся зовсім і згинув безслідно.

В Полтаві та на Полтавщині розташовано 7-му совітську дівізію, яка на половину складається з Лотишів. При сій дівізії істнує окремий відділ для боротьбі з бандитизмом, який виключно складається з Лотишів.

В кінці марта був в Полтаві великий переполох: під самою Полтавою проходили повстанські відділи „Чорної Марусі" й „Шуби". Чекали нападу на місто, але повстанці пройшли мимо.

Політичний настрій українських селян.

Настрій селянства по офіційним большевицьким даним — „петлюровський". Дійсно селяне тільки й мріють про Петлюру.

Їм не відомо, де саме знаходиться Петлюра, що він робить, але існує переконання, що він раптом зявиться як їх спаситель ще в сьому році. Взагалі селяне певні, що сей рік буде кінцем большевицької окупації на Україні.

Цікаво те, що селянство Полтавщини не уявляє собі ясно уряду У. Н. Р. Лише сам Петлюра є для них сінонім національно-політичного визволення.

Національно — селяне цілком виховані і доведені большевицькими утисками до найвищого ступеня національного шовінізму. В селянині за останні роки виробилася орґанічна ненависть до „кацапа".

Як полтавські селяне уявляють собі майбутню Українську Владу?

Ся влада мусить на їх думку залишити закон про віддачу землі селянству, мусить бути цілком національною і забезпечувати спокій та порядок. Ні в якому разі вона не має бути монархічною. Вони й сучасну большевицьку владу вважають як монархічну і називають московський уряд „босяцькими царями", а голову Полтавського Виконкому таким же ґубернатором.

В усіх селян є бажання народньої колективної виборної влади. Тут не обійшлося і без впливу царювання „совітів", бо висловлюється в богатьох колах бажання власного самоуправства через виборних від населення, але без комісарів.

Торговля.

Гроші в Полтаві ходять тільки совітські, бо инші, які тільки не покажуться, зараз зникають і ховаються. По селах не ходить ніяких. Серед повстанців і в районах захоплених ними ходять лише шарські і українські. Взагалі українських грошей досить, але вони ховаються, як святиня.

Українських грошей в оботі нема ще й тому, що їх бояться брати, бо большевики за се жорстоко розправляються.

Ціни в Полтаві: Хліб 1.800 советських рублів, кварта молока 2.000 советських рублів, сало 7.500 рублів, десяток яєць 3.00 советських рублів, мясо 1 фунт 2.500 советських рублів. Хліб тільки чорний і його дуже й дуже важко дістати. Базари майже не відбуваються.

Рух потягів.

Зелізниця: Київ-Полтава давно зруйнована повстанцями і руху там нема. Також і инші зелізничі шляхи зіпсовані.

Щоб з Полтави або з Харкова попасти до Київа або до Московії, треба їхати кружним шляхом, який единий відбудований большевиками і пильно охороняється. Цей шлях на Кременчуг, Знаменку, Фастів, Київ і далі по Курсько-Московській зелізниці.

На цьому шляху потяг ходить раз в тиждень. Се поїзд почтовий, який між иншим має 7 клясових вагонів. Аел ці вагони призначені для „робітників і комуністів" і завжди бувають замкнені. Звичайна публіка в них їздити не має права. Приходиться для подорожування просити ласки „товарищів червоноармійців" для яких існує ще один потяг: „Демобілізаційний товаривий етапний потяг", який ходить теж раз в тиждень.

На пересідках потяги не согласовані і тому приходиться чекати пересадки иноді по пять-шість доб прямо на пероні, бо Орточека подорожуючих з перону нікуди не пускає.

Для схарактеризування „прелестей" подорожі ми подаємо враження оповідача:

„Щоб попасти на потяг, який мав відходити під ранок, мені прийшлося зявитися на вокзал о 9-тій годині вечора, бо пізніш з огляду на війсковий стан на вокзал не пускають і арештують. Прибувши, зараз треба взяти білет, предявивши в касу перепустку Ісполкому.

„Після сього зараз же пропускають на перон. Тут всі червоноармійці, чоловіки, жінки і діти лягають покотом на брудну і немиту плятформу чекати через цілу ніч потягу.

Сморід... лайка...

Коло 1-шої години представник Орточека в супроводі 10 червоноармійців обходить перон. „Ей, братва, вставай! — проверка".

Провіряються перше документи і дозвіл на виїзд, а потім присутність білета на потяг. Коли чогось немає, то арештують і направляють в Орточека, а звідтіль або в чека як „дезертіра", або „труддезертіра" або „контрреволюціонера", або просто на два тижні на примусову роботу.

Після перевірки ходити й пересовуватися по перону не можна.

Був цікавий випадок. Дві пані направилися до уборної. Коло уборної їх арештував варто-

ПОЛЬЩА ПЛЯНУЄ НОВУ АВАНТУРУ.

„В польських урядових колах у Варшаві панує занепокоєнне з цього приводу, що Рада Амбасадорів має в найблищому часі приступити до вирішення східно-галицького питання, котре, як сподіються не випаде в користь Польщі. В останніх днях відбувалися строго довірочні наради польської ради міністрів, присвячені справі Східної Галичини.

„На підставі достовірних інформацій можна сподіватися, що Европа находиться на передодні нової польської авантури. Подібно як ґенералові Желіґовському для Вильни, а Корфантому для Горішного Шлеску, доручено „неофіціяльно" знаному з битв проти західно-української армії у Східній Галичині в 1919. р. та ославленому з приводу своеї жорстокости ґенералови Янушкевічови орґанізувати потайно в занятій в сучасний мент Поляками Східній Галичині польську армію добровольців. Для цього отримав ґенерал Янушкевич від президента Пілсудського і від польського війскового міністерства необмежену відпустку та необмежені уповноважнення. Одночасно вислано одну з найкращих польських дивізій до Східної Галичини та таким чином зміцнено вже і без того дуже сильну польську окупаційну армію. По відомому зразку вислано сюди також велику кількість „аґентів провокаторів", щоби викликати повстання українського населення, яке мало-би оправдати виступ польського війска і польських добровольців."

Таку сензаційну вість подає за своїм власним кореспондентом Берлінський „Ахт Ур Блят" з дня 11. червня 1921 р.

Сензаційна вона лиш для Німців, бо Українці дуже добре знають, хто таке Польща і хто ґенерал Янушкевіч. Галлер, Корфанти, Янушкевіч це така трійця, якої в світі не знайдете. Дайте їм тільки вільну руку, а вони „оґнем і мечем" збудують Польщу „од моржа до моржа".

Що Галлерови клопіт з галлерівцями, а Корфантому з корфантівцями, бо вони привикли різати й грабувати, це ясне! Безталанна Галичина має стати тереном для операцій тих розбишацьких банд.

Ходить не тільки о те, щоб Західну Україну прилучити до Польщі під достойним іменем „Малопольска", але також, щоб кинути туди ці банди, які в самій Польщі загрожують „цілости і безпечности Речі Посполитої". Рахунок простий: краще най ці розбишаки й горлорізи нищать Українців, ніж мають добиратися до горла „шляхотно уроджених" панів і шляхтичів польських.

Тому то українська суспільність у Східній Галичині мусить пильно вважати, щоб не дати приводу Полякам до нової розбишацької інвазії на нашу безталанну землю.

„Прийде пора, прийде година!"

Не в тім штука, щоб почати діло, але в тім, щоб його почати у властивий мамент і з виглядом на успіх.

Наш народ так виснажений війною, що йому треба дуже осторожно поводитися з останками матеріяльного добра і з тою духовою та фізичною енерґією, котрої за ніякі гроші не купиш.

Вона не сміє йти на марне!

З другого боку Українцям треба вжити всяких заходів за границею, в Европі і в Америці, щоб поінформувати культурний світ про діявольський намір Поляків викликати новий українсько-жидівський погром, може страшний від усіх дотеперішних.

Культурний світ не сміє до цього допустити, а коли допустить, то відповість за це перед історією. Безкарно такі беззаконія не творяться!

Берлін, 12. липня 1921 р. **Р. Луговий.**

вий і справив до Орточека.

Там довго їх допитували і відпустили назад, але заборонили рухатись і... йти до уборнії.

Потяг спізнився на добу і ввесь час прийшлося мучиться на пероні без права виходу куди-небудь."

Червоноармійці здеморалізовані. Одні Лотиші мають військовий вигляд. Червоноармійці хочуть до дому і голосно це висловлюють і домагаються негайної демобілізації. Проходящі потяги завжди наповнюються червоноармійськими дезертирами, що свавільно демобілізуються.

Відношення до жінок.

По відношенню до жінок попереднє нахабне відношення трохи поліпшало, але-ж в самих селах є багацько гвалтувань. Але й селяне за це жорстоко розплачуються.

Відношення до жінок міста Полтави більш-менш коректне, але відомі такі два випадки:

1. Десь в повіті заарештовано надзвичайно гарну панночку, яку обвинувачували в переписці з петлюрівцями. Дуже часто необережно надіслані листи з-за кордону до своїх родичів і знайомих бувають причиною дуже сумних наслідків для адресатів: їх обвинувачують в листуванню з петлюрівцями і часто розстрілюють.

Отже і цю панночку приговорено на розстріл. Підчас переведення приговору Порайко звернувся з пропозицією, що її помилують, коли ся панночка вступить на службу до чека і буде коритися большешицькій владі.

Вона на це згодилась.

Але не забаром її зроблено „брудні" вимоги і коли вона не погодилася, то була все-ж таки розстріляна.

2. „На кватирю одного із чекістів була приведена якась панночка. Сусідка за стіною чула крики, прохання, ридання, а потім жорстоку боротьбу. Нарешті, „контрреволюціонерка" кинулась тікати через вікно. Їй в догонку почулися стріли і лайка.

Чим, нарешті, скінчилася справа не відомо.

Охріменко.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „РАЙ".

Через довгий час сіяла певного рода авреоля над заповідженими радикальними реформами большевиків і над їх новими порядками, які мали ущасливити міліонові маси пролетаріяту, мали ущасливити ціле людство. Кровавий, зненавиджений царат впав і якраз большевики були тим послідним чинником, що положили край царським порядкам. Вони заповідали для праці нову будову. Не дивниця отже, що робітничі маси через довгий час відносилися з симпатією і довірєм до большевицьких обіцянок.

Однак вже по кількамісячнім пануванню большевиків, з шумних їх приречень не остало сліду. Свою „реформаторську роботу" большевики розпочали від нищення інтелігенції. Сподіялися в своїй наївній демагогії, що новий лад введуть на трупах інтелігентних сил. Розпочали своє панування ненавистю. Поза ненавистю до інтелігенції, почали сіяти ненависть до цілої західно-европейської культури, відтак почали сіяти ненависть до тих груп, з яких самі вийшли, то є до соціялістів всяких знаків і відтінків, узнаючи їх за найбільших ворогів всякого поступу, а довершили своє діло ненавистю до селянства.

Кермуючись ненавистю, большевики кинули всяку працю будования і творення, а ймилися самого нищення.

„Нищили на ліво і право, нищили завзято і безоглядно, нищили всіх, до кого чули ненависть.

Ненавиділи і нищили спеціяльно Україну, як край селянства, нищили і доптали українську державність, як синонім селянської демократії.

Природна річ, що коли тільки все нищиться, а нічого не твориться, така робота мусить повести до загибелі. І сегодня бачимо, що величезна своїм простором Росія, сталася по 3 літнім большевицьким пануванню одним великим цвинтаром, на якім шаліє страшний голод і ще страшніші пошести.

Англійський учений Бертранд Россел в своїй книжці про советську Росію, пише так „большевики" сотворили державну організацію, подібну до давного правління царя, організацію азійську зі всіми секретами тайної шпіонажі і терору".

Большевики за всяку ціну намагалися завести комуністичний порядок, для якого маси населення не мали ніякого зрозуміня. Отже советське правительство почало накидувати свою комуністичну програму силою, терором, брутальною жорстокостю, з чого вийшли численні повстання і цілі гекатомби в жертвах.

Сегодня Ленін вже завернув з дороги. Мимо опозиції з боку Троцкого і других „радикальних" большевиків, робить компроміси, простягає руку до заграничних капіталістів, старається позискати селянство.

Чи не за пізно?

Над Росією повис грізною тяжкою хмарою голод. Смертельні пошести десяткують населення.

Ціле економічне життя зруйноване.

Числа, які подає сама советська статистика, голосять про страшний господарчий упадок большевицької Росії. Росія досі жила запасами, які остали по цараті, а ті запаси вже кінчаться.

Перед війною Росія продукувала 250 міліонів пудів зеліза річно; в році 1920 лише 2½ міліона. Бавовни продукувала 15 міліонів пудів, в р. 1920 — нестовна 1 міліон. Вугля видобувано в р. 1913 — 2½ тисячів міліонів пудів, в р. 1921 — 400 міліонів пудів. Золота перед війною видобувано 800 пудів, в р. 1920 — лише 90 пудів. Соли збирано кождого року перед війною около 90 міліонів пудів, в р. 1920 — 12 міліонів.

Цукровими бураками було перед війною засаджено 122 тисячі десятин землі в Московщині і 476 тисяч десятин на Україні. Сегодня під бураками є в Московщині лише 48 тисяч десятин землі а на Україні 102 тисячі десятин.

Збіжа Росія продукувала в передвоєнним часі около 2 міліярдів пудів (в тім 700 міліонів пудів на вивіз заграницю). В р. 1920 потрафила Росія випродукувати лише 121 міліонів пудів.

Молока і масла в р. 1913 — 8 міліонів пудів, а в р. 1920 — 700 тисяч пудів. Яєць в р. 1913 — 4½ міліярда штук, а в р. 1920 — тільки 72 міліонів штук.

В таких условинах не дивниця, що населення втікає з міст. В Петрограді убуло 52 процент населення в Москві 45 процент. Половина населення, яке осталось в місті, се советські урядники. В Петрограді на 700 тисяч мешканців є аж 200 тисяч советських урядників ріжного калібру.

Продуктивність праці впала незвичайно.

Большевицький погляд на світ, збудований на догматі ненависти і на безпощаднім нищенню за всяку ціну старого світа — довів Росію до цілковитого упадку матеріяльних сил.

За упадком матеріяльним прийшов упадок моральний.

Большевизм мав бути правдивим, опертим на рівности Мав остати лише працюючий люд — один і рівний у всім.

А Бертранд Россел подибує в Москві блідого, від голоду впадаючого робітника, який каже, вказуючи на Кремлінські палати, де живуть головні советські комісарі: „Там, пане — їдять добре".

І деж та рівність і те добро для нас працюючого люду?

Большевики голосили її словами але ділами не показали. Обіцяли рай—а створили пекло.

СНІГИ В КАРПАТАХ.

На Гуцульщині в районі Чорногори упали недавно великі сніги. Мороз виносив — 4о. Кукуруза зовсім вимерзла. Марево голоду стоїть перед населенням...

НОВІСТЬ З ДАЛЕКОГО СХОДУ.

До Книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку прислано книжки-календарі на 1921 рік під заг. „Нова Україна". Є се видання Секретаріяту Української Далекосхідної Крайової Ради.

На кольорованій, дуже гарній вінетці зазначено: „Календар на рік, а розуму на вік". І справді зміст книжки є дуже цінний і пожиточний не на рік але, як не вік, то всеж таки — на літа.

Хто цікавиться рухом і долею Українців, повинен сей календар купити. Там знайде всі важнійші інформації про рух і життя на Далекосхідній Україні; там є богато цінних інформацій загально українських, цілого світа, богато практичних економічних і суспільних вказівок, а й велике число ілюстрацій і фотографій важнійших діячів наших з цілої України.

Книжка дуже цінна змістом а й немала обємом. Коштує $1.00 враз з посилкою. Замовляти треба скоро, бо число примірників не велике.

Тай календар старокраєвий „Запорожець", виданне др. Кирила Трильовського, батька наших „Січий", голови Боєвої Управи У. С. С., є інтересний і цінний. Коштує 40 цнт. Хто його ще не має, нехай спішиться зі замовленням, бо ось-ось вже розійдеться.

І календаря „Просвіти", який продається по 75 цнт., не богато вже у нас примірників. Спішіться зі замовленням! — А книжка дуже цінна.

Замовлення і гроші слати на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ СПРАВІ.

Тернопіль, дня 29. червня 1921

На довірочних сходинах українського робітництва, в Тернополі, які відбулися в товаристві „Воля" дня 28. червня ц. р., по вислуханню реферату тов. Миколи Тютюнника в університетській справі, — робітники, почуваючися до обовязку підпомогти українському студенству у його боротьбі за найсвятіщі права людини, рішили:

Запротестувати проти незаконного розвязання польською владою „Українського Студентського Союзу" у Львові;

Висловити свою повну солідарність зі становищем українського студенства Східної Галичини у його боротьбі за вищі школи у Львові;

Завізвати всю українську суспільність морально і матеріяльно підпомогти українське студенство у його боротьбі за людські права, а передовсім закликається тернопільські товариства подібнож виступити а заразом увійти в контак в цілі спонукання Фідії Українського Г. Комітету в Тернополі до заснування секції підмоги студіюючим за кордоном студентам;

Рішили жертвувати покищо 600 м. для підмоги студенства і переслати ту суму Тов. „Академічна Поміч" у Львові, та візвати всі робітничі організації Східної Галичини до складання жертв, щоби тим морально і матеріяльно підпомогти українських студентів Східної Галичини у їх важкій переломовій боротьбі за права науки.

Сот. К—к.

Спомини парляментара

УРИВКИ ІЗ ДНЕВНИКА.

(Зразки польської культури).

(Продовження). (2)

Ранком прийшов знова капітан Білінський. Ми до него вже майже не відзивались, відповідали лише на питання, бо знали, що дармені всі наші протести і бажання — всьо буде чемно приобіцяне а нічо виконане. Просили лише, щоб принаймене за наші гроші вільно було нам зісти сегодня обід, бо в протягу послідних 36 годин ліп всего кусник хліба і мяса. Дійсно принесено нам обід з ресторану. По обіді прийшов польський „старшина" жандармерії і казав бути сейчас готовими до дороги. За пів години мали ми відїхати до Самбора до групи ген. Нашкевича. Це пів години тягнулось десь до 4. год. по полудни. Ми заплатили готелевий рахунок (за кімнату нашу і шоферів тоже мусіли заплатити) — на коридорі зазвано нам очи і попід руки спроваджено на долину.

Сподом попід хустину побачив я, що повезе нас ще наш самохід, однак шоферів заступлено вже польськими. Цілу дорогу до Самбора очи нам були завязані. Розвязано їх доперва в Самборі в якійсь кімнаті. Заки очи призвичаїлись до денного світла побачив я здивований, що есьмо в тій самій кімнаті, де ще кілька день тому поміщався штаб полк. К. В кімнаті було кількох старшин. Декотрі з них були в якихь дивачних шапках, які нагадували гренадирів з наполеонських часів. Наша ескорта незамітно кудись відійшла. По хвили вийшов до нас адютант ген. Нашкевича і просив заждати доки не прийде генерал. Справді нові по годині прийшов ген. Нашкевич. Побачивши підполк. Ф., що був убраний ще трохи на російську форму, поставив йому в польській мові кілька банальних питань: —„з якого полка, де стоїв залогою, або кінчив школу ген. штабу?" — і т. д. і відійшов враз з адютантом до своєї кімнати. По хвили вернув адютант і сказав, що рішаючим чинником в справі завішення оружа може бути лише Команда Армії ген. Галлера, і ген. Нашкевич сейчас туди телеграфічно звернеся. Відповіди треба було очікувати. В готелевій кімнаті де нас поміщено, заставлено двері від коридора шафою, так, що виходити було можна лише через другу кімнату в котрій безперестанно дижурило 8 польських жандармів. Двері з одної до другої кімнати мусіли бути все отворені. Де поміщено наших шоферів ми не знали. Так просиділи ми три дни, але відповіди не приходила. Харч був досить добрий. Два рази денно приходив старшина жандармерії, чи ми чого не хочемо — однак і найдрібніших наших бажань не сповнювано. При тій нагоді оповідав нам фантастичні річи про нашу відступаючу Армію:

„— полк К. згинув в уличних боях в Самборі." —

„— от. Б. поховано під Щирцем, де Поляки висипали йому дуже гарну могилу."—

„— Армія наша, як така, більше не істнує, потворились банди, які помордували своїх старшин і граблять, що лише дасться. Навіть українське населення витає польську армію радісно, бо перед грабіжними бандами не може охоронитись." —

„— Ще послідний поважніщий опір ставили укр. війска над Свічею. Опір зломили познанські відділи і від тоді Українці так утікають, що навіть польські „льотне компаніє" не в силу дігнати утікаючих.—"

Нам радив оставати у Поляків, бо Команди нашої Армії вже нема і ми не маєм більше до кого вертати.

Якось ніяково було слухати тих вісток. Ми ждали скорого полагодження наших предложень, бо вони не терпіли і найменшої проволоки. Нашим обовязком було, вертати до своїх, хочби там остався лише оден стрілець. Третого дня сполудня прийшов старшина з двома жандармами і заявив, що має приказ перепровадити ревізію в нашій кімнаті, де після доносу маємо телефон, яким порозуміваємось із своїми. Це заскочило нас зовсім несподівано, хоч знали, що польська перфідність не знає границь. Підчас ревізії можуть підкинути апарат, а тоді нічого не поможе. Пратив ревізії ми рішучо запротестували, бо телефону ніякого не маємо. Кімнату мимо протесту перешукано дуже докладно. Не знайшли нічого. Тоді оден жандарм побачив через вікно кусень дроту, який із надвору звисав по стіні. Кинулись туди, та показалось, що це обірваний електричний провід.

Вечером повідомлено нас, що на другий день рано виїдемо до команди Армії ґен. Галлера, до Люблина. Від старшини, що нас про це повідомив, жадав підполк. Ф. задержати наш самохід при ґрупі ґен. Нашкевича, а при повороті нам його звернути. Старшина відповів, що машини більше не дістанемо. Вона була колись зареквірована в Дроґобичи. Властитель пізнав тепер марку і число, тому звернено йому автомобіль. Ми відповіли, що про це нічого не знаємо, знаємо натомісць цілком докладно, що віз цей дістав Командант III. Г. К. ґен. хор. Г. від Начальної Команди Українсько-Галицької Армії.

„— То я нато ніц не пораджем" — була відповідь.

О 9. ґод. рано виїхали ми до стації Воютичі, бо ізза зірваного мосту лише до цеї стації доходили поїзди. З нами їхав хорунжий жандармерії Пац, родом з Перемишля, і чотирох жовнірів з крісами наїженими штиками, в сталевих шеломах і з ручними ґранатами — бракувало ще хиба армати та скоростріла. Під такою охороною везено двох українських старшин-парляментарів.

Дожидаючи поїзду на стації, схоронились ми перед дощем до кімнати урядника руху рівночасно почекальні. Тут стрінули кількох польських священиків, цивільних і зелізничників. Провокуючи нас, зачали розмову на тему нечуваних звірств, які мали поповнювати уступаючі укр. війска. Розмова дійшла до таких розмірів, що аж хорунжий жандармерії мусів інтервенювати і жадати залишення провокації. Це нічого не помогло. Нас змушено вийти з кімнати. Надійшов поїзд. Між висідаючою публикою пізнав я давного полкового товариша ще з австр. часів хор. Ценеґґа. Носив однострій польського четара кавалерії. Цей чоловік завдячував мені колись богато, тепер не хотів навіть говорити зі мною. По кількох словах я побачив, що розмова зі мною компромітує його як польську старшину. Розпращались.

В переділі III. кляси їхала разом з нами польська ескорта — в сталевих шеломах з ручними ґранатами. В Перемишли ожидали кілька годин поспішного поїзду, яким мали відїхати дальше. Довкруги нас творились збіговища людий цивільних і військових, приглядались нам як якимсь Готентотам чи Кафрам, показували пальцями і провокували:

„— Патш сєн, патш сєн, офіцерове ґайдамакув."

Хорунжий Пац мусів кілька разів розганяти товпу. Взагалі був це чоловік може оден з найкультурніщих, яких ми стрічали підчас нашої місії. Принайменше старався охоронити нас від провокації і поводився з нами як із старшинами.

В поїзді не було для нас місця. Польські старшини не хотіли опорожнити переділу. Доперва на інтервенцію коменданта двірця вдалось знайти нам свобідне місце.

. . І знова невідлучні кріси, штики, сталеві шеломи та ручні ґранати.

О 10. ґод. вечером заїхали ми до Кракова. На двірци стояли величезні транспорти галлерівських війск, та французького военного матеріялу. Поїзд за поїздом відходили на схід.

Ранком були ми в Варшаві. До полудня треба було ждати на люблинський поїзд. До міста не хотіли ми іти, щоб знова не стати причиною збіговищ і евентуальних неприємностий. В люблинськім поїзді їхали переважно французькі та американські офіцери і сестри Франц. Червоного Хреста. На одній з більших стацій були ми свідками ось якої події:

Поїзд наш стояв тут довший час, а що день був дуже гарний та погідний повиходили подорожні з возів і проходжувались вздовж поїзду. На боці стояв старий жид з кошиком і продавав перекуски. Два жовнірі-галлерівці підійшли до него, вирвали без найменшої причини кошик з рук, порозсипали перекуски по землі і почали його бити в немилосердний спосіб. Жид кричав всіми голосами. Оден з жовнірів злапав його за бороду, підорвав до рою, бо Жида сейчас залляла гори і здаєсь обірвав зі шкіров. На конець злапали Жида за плечі і кинули в глибокий рів коло стації. Зойки і плач мученого так бавили публику, що навіть французькі та американські офіцери з сестрами Червоного Хреста підступили близше і сміялись до схочу. В а оба жовнірі відійшли немов обороні Жида ніхто не станув, би по сповненню геройського діла.

Поїзд рушив, а мене обсіли думки про окричану польську культуру. Я не міг і не можу зрозуміти як могли спокійно приглядатись такому варварству представники культурних націй?

Вечером були ми в Люблині. В штабі Армії ґен. Галлера, очікуючи на коридорі куди нас звернуть, бачив я самих молоденьких франц. старшин, що проходжувались і приглядались нам цікаво. По якімсь часі запроваджено нас до II. розвідчого відділу. В кімнаті були самі Французи — молоді четарі і поручники — кілька женщин що писали на машинах і оден франц. майор. Розмова між нами скоро урвалась і він приглядався нам проникливим оком розвідчика. По хвили увійшов якийсь кривий майор галлерівець. Йому розповіли ми за чим приїхали, відтак переповіли коротко всі наші дотеперішні пригоди і подорожі. Кожде наше реченне перекладав він сейчас по французьки французькому майорови, який обсервував нас безперестанно і злобно-глумливо усьміхався. По перестудійованню наших повновластий сказав польський майор, що тут рішати може тільки сам ґен. Галлер, а що він тепер щось нездоровий, мусимо чекати слідуючого дня. Підполк. Ф. представив йому, що нам дорога кожда година. Ми їздимо вже так довго від команди до команди і не знаємо, коли дістанемо остаточну відповідь. Тимчасом українсько-польський фронт не стоїть і з часом наші предложення будуть спізнені. Команда Української Армії очікує через нас відповіди, котрої ми до сегодня ще не одержали.

По довгій оживленій нараді вийшов майор-галлерівець, заявляючи, що піде до хорого ґенерала і може ще сегодня дістанемо відповідь. Прийшлось знова чекати. Через той час приглядався я з віддали мапам, що висіли на стінах з точним означенням фронтів. В комнаті було досить горячо. Прийшлось порозпинатись, і відслонити відзнаки на ковнірі. Побачивши відзнаки (я носив ще тоді австрійські звіздки) заговорив французький майор чистою німецкою мовою:

„— Ви служили при австрійській армі?"

„— ак!"

„— Отже можемо порозумітись по німецьки, коли по польськи не хочете говорити?"

„— Овшім п. майор."

„— Ви при якім роді оружа служили?"

„— Я артилерист."

„— На французькім фронті були?"

„— Ні."

„— А цей другий пан?"

„— Це підполковник ґен. штабу.

„— У Вас носять офіцири відзнаки?'

„— Носять, як при кождій иншій реґулярній армії."

„— Ви прецінь большевики!"

„— Ні п. майор, ми національна Укр. Гал. Армія."

„— Чомуж Ви не бетесь з большевиками, а воюете з Польщею?"

„— І одні і другі для нас рівнозначні відвічні вороги. З большевиками ми також бемось. Над Збручем боряться з ними дві наші бриґади і колиб злучилися большевики російне вони, то ще в лютім булиб ські з угорськими. Поляки, це наші найбільші національні вороги."

„— Чи Ваша армія стоїть під приказами Петлюри?"

„— Петлюра має свою армію і з нею бореться на Великій Україні против большевиків. Наша армія боронить Східної Галичини перед Поляками. Від Петлюри дістаємо муніцію і военний матеріял. Розумієсь, що обі армії оперують в порозумінню."

„— А деж Ви тепер підете, коли викинемо Вас з Галичини?"

„— Це не моя річ рішати."

„— Чи знаєте Ви дещо про от. Оскілка?"

„— Знаю."

Майор розложив на столі ячи це згоджуєсь з правдою. На кусь ситуаційну карту і спитав, карті зазначеним було цілком докладно розложення нашої армії перед польським наступом. Навіть відтинки курінів були точно означені, також імена командантів курінних, бриґадних і корпусних. Майор усміхався задоволено і говорив дальше:

„— Щож Ви на це скажете?"

„— Правда, що маємо цілком докладні вісти про Вашу армію?"

(Дальше буде).

НОТА ГАЛИЦЬКОГО УРЯДУ ДО РАДИ АМБАСАДОРІВ В ПАРИЖІ

В справі найновійших актів терору польської окупаційної влади.

Під теперішню хвилю, коли Рада Амбасадорів на підставі постанови Ради Союза Народів і зібраних підготовних матеріялів з 23-го лютого ц. р. як теріялів має предложити Найвищій Раді Мирової Конференції справу державного становища Східної Галичини до остаточного вирішення, — польська окупація у Східній Галичині придумала новий нелюдський спосіб, аби українське населення цеї території безнастанно безпокоїти, жорстоко переслідувати і матеріяльно винищувати.

Отсим новим актом злочинного польського окупаційного режиму є розсилання польських провокаційних агітаторів, щоби підбурити українське населення до повстання, та на підставі фальшивих алярмів цих агітаторів відбуваються безпідставні арештування, інтернування невинних Українців, як також масові закватирування польських військ у Східній Галичині, що до решти виработовують добро українського населення.

І так дня 6-го червня ц. р. арештовано в місточку Товсте (повіт Скалат) о. декана І. Іванчука. Від часу польської окупації арештовано його отсе вже пятий раз з черги.

Дня 9-го червня ц. р. переведено ревізії в Комарні і Кліцку-Якимчицях (повіт Самбір) та для їх переведення спроваджено там жандармерію, поліцію і компанію війська з Городка, під позором стеження за організаторами мнимого повстання. Та отся карна експедиція не найшла нічого підозрілого.

Дня 10-го червня ц. р. приїхала до села Лисятич (повіт Стрий) польська поліція з трьома офіцирами та арештувала невинних селян.

В місті Станиславові арештувала польська поліція і вивезла до Львова професора української гімназії д-ра Грицака. Це вже третій раз його арештовано.

Відтак арештовано у Львові вісьмох бувших старшин українського війська і всіх їх відставлено до табору інтернованих в Ланцуті, без ніякої причини.

В місті Перемишлі конфіновано без найменшої причини д-ра Теофіля Кормоша, адвоката, бувшого соймового посла і члена Української Національної Ради, і н.

А до якого степення посуваєтся нечувана в світі самоволя безправної польської окупації, на це доказом може послужити цей факт, що коли в місяці маю ц. р. станиславівський епископ Григорій Хомишин прибув на візитацію парохії до Заліщик і уділяв місію духовну для вірних, то польська поліція інтернувала його в домі парохіяльнім!

За безправними конфінуваннями і арештуваннями ідуть масові квартирунки польських військ у Східній Галичині.

Зосібна, в селі Черніїв коло Станиславова уміщено ескадру Станиславова уміщено ескадрону 6. полку польських уланів, а жовніри вимагають, щоби селяне безплатно їх кормили та забирають харчі силою і роблять спокійним мешканцям всякі пакости та допускаються протизаконних вчинків і тягнуть з бідної громади послідне.

В селі Петриків (повіт Тернопіль) закватировано більшу скількість польського війська, що нападає і виработовує безборонне населення цеї громади, а всякі представлення і жалення не находять послуху у польських окупаційних властей.

Відтак в район Сянік—Лісько відійшло чотири бригади піхоти і полк артилерії; до Скольского полк піхоти і артилерія, а в повітах: Калуш і Долина приготовляються кватири для більшої скількости польського війська, що все невимінно тривожить українське населення.

А тепер польська „Газета Поранна" доносить, що в найближчих днях приходить на Покуття (повіти: Коломия і Косів) одинайцята дивізія польської інфантерії, що складається з чотирох полків піхоти, одного полку артилерії і батальону саперів.

Насилання масове польських військ на територію Східної Галичини нарушує постанови міжнародного права, бо Східна Галичина не має обовязку удержувати польську армію та Польща не має також мандату від великих держав Антанти уладжувати карні експедиції на території Східної Галичини, аби безборонне українське населення політично тероризувати і матеріяльно винищувати.

Ціль отсих терористичних актів польської окупації зовсім ясна: ширити анархію у Східній Галичині та фальшиво підсувати характер мнимого більшевицького руху перед великими державами Антанти, так як це зробила Польща в місяці червні 1919 р. щоби некорисно настроїти ці держави для визвольних домагань населення цеї території і тим способом відрочувати та перепиновувати справедливе вирішення державного становища Східної Галичини, по двох роках безправної польської окупації.

З отсих причин, ідучи за голосом розпуки безправно і безкарно переслідуваного населення Східної Галичини, вважаю моїм обовязком іменем Української Національної Ради Східної Галичини піднести рішучий протест проти цих нових переслідувань українського населення зі сторони польських окупаційних властей.

Та коли всякі остороги Ради Амбасадорів до правительства Польщі не віднесли пожаданого успіху, то зволить Рада Амбасадорів звернути ласкаву увагу Найвищої Ради Мирової Конференції на конечну потребу: негайного усунення польської окупації зі Східної Галичини та остаточного вирішення державного становища цеї території, на підставі права самовизначення народів як незалежної держави вільних народів.

Др. Евген Петрушевич в. р.
Президент Української Національної Ради Галицької Республіки.

НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

СЕЙНТ ДЖОЗЕФ, Мезурі, 31. липня. — На публичних зборах, які відбулися тут нині, підписано на Позичку Національної Оборони 750 долярів.

В сій місцевости є всего 25 українських родин. Ми сподіємося зібрати понад тисячу.

НАДМІРНІ ГРОШІ ВИМИКАЮТЬСЯ ЧАСТО ПОМІЖ ВАШІ ПАЛЬЦІ

Гроші тримані в сховках вимикаються часто з Ваших рук. І хотяй хтось не втратить ні цента з зайвих гроший, то таки він тратить найменьше чотири доляри річно від кождої сотки долярів, бо се є процент, який Ви дістали би в кождім поважнім банку.

Як Ви хочете вихісновати Ваші покладні гроші, то придержуйтесь отсих десять заповідий ощадности:

1. Обчисліть Ваші тижневі видатки і вракуйте певну суму на ощадність.
2. Впишіть докладно Ваші всі видатки.
3. Отворіть депозитове конто в поважнім банку.
4. Обезпечіться на життє в асекурації.
5. Зробіть правне завіщанне.
6. Старайтесь набути власну хату, о скільки се Вам можливо.
7. Платіть скоро свої рахунки.
8. Складайте гроші і купуйте War Saving Stamps і другі державні папери Зл. Держав.
9. Видавайте менше від того, що заробляєте, але купуйте все чого Вам потреба для міркованого життя, образования і розривки.
10. Входіть в кооперацію з другими. Ощадність без власної посвяти є сумлінною нагородою.

ONE MAN'S EXPERIENE.

We know a man, and he is a wage-earner, who has just invested in the preferred tsock of a well-known office building bordering on Battery Park. We had supposed him to be a man of very small means and were curious to learn how he had managed to become a stockholder in such a large concern. His reply was interesting:

"It was this way," he replied, "I know that the value of New York business real estate is growing every year. I made up my mind that if I ever came into a sum of money I would invest it in such property. But as the years went on I fretted a great deal over the time I was losing, for I knew that every day lost before I could actually get my money so invested was just so much interest thrown away which otherwise might be piling up for me.

"And then I read the advertisement of a company which convinced me that here was a safe investment and which actually offered to let men in my circumstances purchase stock on installments. Here was an opportunity to get my money working at once. I inquired into the matter. I asked the newspaper man who published the advertisement, and found that not only was the stock preferred and paid a fixed dividend of 6% a year, but that it was participating. Not fully understanding this, it was explained to me that in addition to the fixed dividends, additional dividends would be paid out of the earnings which might be paid, so that the amount to 2%, so that right from the start I am getting 8% on my money with prospects of even more in the future. And that isn't all! These dividends are paid on the first day of each month and if I want to, I can have them immediately apply on the purchase of more stock. So I invested what little money I had saved up and the balance I am paying on installments.

"Now, had I waited until I had saved a considerable sum of money, I would not have been able to take advantage of this opportunity. But by purchasing on installments I get my money to work at once and I am gradually acquiring an interest in a large paing property that must become more valuable as I grow older. Anybody can do it. All that is necessary is a small amount to begin with and will-power enough to keep up the payments."

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Долга войнилівська, пов. Калуш,
14. червня 1921.

Рад би я доівдатися, що там у вас чувати за нашу рідну батьківщину, на котру Ляхи так напосілись і мучать наш український нарід. Зазнали ми тут голоду і холоду по таборах та всякого переслідування і знущання. От дам Тобі оден приклад:

При реквізиціях минувшої зими було призначено, скільки кождий селянин має дати збіжа. Коли хто призначеного збіжа зараз не приніс, то на другий день до него йшов жандарм і забирав усьо, що попало: гуси, кури, яйця, масло і так далі; а як хто випрошувався, то той жандарм його страшенно побивав і замикав на 48 годин до громадського арешту.

Боже борони заспівати яку українську пісню, або носити українську відзнаку, бо за такі річи тут тяжко переслідують і побивають.

Як на Горішнім Шлеску відбувався плебісцит, то від кождої громади стягали, васильно по 800, 1,000 і 2,000 польських марок — як від якої громади. А як котра громада того примусового податку не дала, то не зафасували соли, нафти, цукру — взагалі нічого, поки не зложила тих гроший, які староство назначило. І так терпить наш нарід польське ярмо.

У нас є священиком син старого Павлусевича. Він є дуже горячий Українець і відколи він прийшов до нас, то наше село зачинає будитися зі сну.

Від часу, як настала польська окупація, то в Східній Галичині завмерла всяка організація. Аж тепер зачинає всьо потрохи відживати. А щодо читальні „Просвіти" то ми вже кількакнайцять разів писали до староства о позволенне, але староство не дозволяє засновати читальні.

Були тут часи, коли наш нарід думав, що знайде своє спасенне в большевизмі і той большевизм кождий чоловік з цілої сили підпирав. До минулого року я сам був того переконання, що ліпше є большевицьке панованне ніж польське ярмо; але коли я на власні очи побачив, що большевицьке військо не є військом ані для порядку ані до війни, а бандою для рабунку безборонного і спокійного населення, то я пізнав, що як Ляхи так і большевики є ворогами нашого народу. — Поздоровляю Тебе і т. д.

ДО ВІДОМА ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Отсим повідомляємо всіх членів того Товариства, як також всіх сполюбивих Українців з Ню Йорку і околиці, що задля важних справ скликуєсь загальні збори дня 7-го серпня с. р., точно о годині 3-ій пополудни, в гали Укр. Нар. Дому, 217 East 6th St., New York, N. Y.

З огляду на важність справ, проситься всі Музичні Кружки і Товариства вислати своїх делегатів.

ЗА УПРАВУ УКР. МУЗИЧНОГО СОЮЗА:
М. Едельман.

400 ТИСЯЧ ПОЛЯКІВ В ШІКАГО.

Після послідних статистичних даних, в Шікаго тепер живе тепер між 350 до 400 тисяч Поляків. Лише 138 тисяч Поляків в Шікаго є дітьми таких родичів, що самі прибули з краю. Решта Поляків належить вже до другого третого або четвертого покоління, зродженого в Америці.

Українців в Шікаго числять між 30 до 40 тисяч.

Однак богато Українців записали в статистиці за Поляків або за Москалів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаються. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно помішенне, за більше разів здесь відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Стрілець Укр. Гал. Армії АНДРІЙ ВАНІВСЬКИЙ, інтернований в Чехословаччині, пошукує своєї сестри АННИ КУЗБИТ, доньки Матеуша і Анастазії, родом з села Бабини, повіт Новий Самбір, котра приїхала до Америки ще перед війною, і просить ї, щоб вона прийшла йому в поміч, зголошуючись на адресу: ANDRIJ WANIWSKIJ, Posadkove Velitelstvi, Ukr. rota, Marianska Lazna Plana, Chech-Slovak Rep., Europe. 79

УНІВЕРСАЛ ІНДУСТРІЯЛ ДІСТРІБЮТІНГ КОМПАНИ повідомляє всіх Родимців, що її офіса перенесено з під 332 Е. 14-ої улиці на Бродвей, 1416, Ню Йорк Сіти (Рум 513). Потребуємо ще 12 Сейлсманів. Платня від $25 і більше тижнево. Голоситься на тут поданий нову адресу: 1416 Broadway, New York City. 79-202

Пошукую ІВАНА ВОВКА; він походить з села Дичків, повіт Рогатин. Гадає находится в Hudson River, стейт Ню Йорк. Хтоби знав його адресу, або він сам, прошу голоситись на понизшу адресу, а дістане грошеву нагороду з подякою. STEPHEN HOBER, 95 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. 77-82

МИХАЙЛО САДОВИЙ пошукує свого рідного брата ВАСИЛЯ САДОГО. Два роки минуло в червні як видівся від мене і не дає про себе знати. Хтоб зі знакомих знав о нім або він сам брат, прошу зголоситись на понизшу адресу для доручення йому двох листів звісти від родини. MIKE SADOWSKY, Calling, Mich. 78-81

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".